

Plenum

Torsdag 25.11.2021 kl. 15.59—19.08

2.3. Muntlig fråga om landskapsskatt (Matias Marttinen saml)

Muntligt spörsmål MFT 213/2021 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Antti Rinne: Ledamot Marttinen, varsågod.

Debatt

16.35 **Matias Marttinen kok:** Arvoisa herra puhemies! Kireä työn verotus on verojärjestelmän keskeisin ongelma. Se rapauttaa ihmisten kannustimia työntekoon ja pienentää käteenjäävää tuloa jo aivan liikaa tällä hetkellä. Hallitus kuitenkin valmistelee Suomeen uutta maakuntaveroa. Sen myötä palkansaajan, yrittäjän ja eläkeläisen tuloista entistä pienempi osa jää omaan taskuun. Kokoomus ei hyväksy maakuntaveroa.

Pääministeripuolue SDP on ilmoittanut aluevaaliohjelmassaan kannattavansa veroa. Nyt kuitenkin puolueen johto näyttää muuttaneen kantaansa. SDP:n varapuheenjohtaja Matias Mäkynen on todennut, ettei usko maakuntaveron etenevän tällä hallituskaudella. Eduskuntaryhmän puheenjohtaja Antti Lindtman puolestaan on todennut verosta: ”Niin kauan kuin toteuttamiskelpoista mallia ei ole olemassa, niin sitä ei voi tukea.” Aluevaaleissa äänestäjällä on oikeus tietää, mitä hallitus aikoo veron kanssa tehdä, kun nyt näyttää siltä, että hallituspuolueet ovat tässä erimielisiä. Kysyn pääministeriltä: Onko hallitus [Puhemies koputtaa] arvioinut uudelleen kantansa maakuntaveroon? Aiotteko keskeyttää maakuntaveron valmistelun?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.36 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni sekä varapuheenjohtaja Mäkynen että ryhmäpuheenjohtaja Lindtmanin puheenvuorot ovat olleet hyvin viisaita. Kyllä se näin on, että ennen kuin on esitys, joka on toteuttamiskelpoinen, ennen sitä veroa ei voida ottaa käyttöön. Asia on näin. Yhtä lailla me olemme sopineet siitä, että tätä verokokonaisuutta valmistellaan, mutta tuollaista esitystä ei vielä ole hallituksen pöydällä. Valtiovarainministeriössä tätä työtä tehdään hallituspuolueiden sopimalla tavalla, mutta on myös tunnustettava se ja tunnistettava se, että hallituskautta on tietyn verran jäljellä ja tämä on vaikea ja iso kokonaisuus, joka pitää myös huolellisesti valmistella.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Marttinen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 140/2021 rd

16.37 Matias Marttinen kok (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Hyvinvointipalvelumme kustannetaan työstä saatavilla verovaroilla. Jotta hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus voidaan turvata myös jatkossa, työnteon kannustimista on pidettävä huolta.

Suomalaisten laaja enemmistö ei kannata työnteon kannustimia lannistavaa maakuntaveroa. Myös asiantuntijat ovat samalla linjalla. Maakuntaverokomitea ei kannattanut maakuntaveron käyttöönottoa. Asiantuntijoiden mukaan uusi verotaso lisäisi painetta työn verotuksen kiristymiseen ja kokonaisveroasteen nousuun.

Hallitus kertoo työnsä perustuvan tietopohjaiseen päätöksentekoon — näin ainakin juhlapuheissa. Maakuntaveron osalta faktat tuntuvat kuitenkin jäävän ideologian varjoon. Kysynkin pääministeriltä: miksi te ette tässä tapauksessa uskoneet maan parhaita verotuksen asiantuntijoita, päätitte laittaa tämän komitean raportin silppuriin ja teitte täysin päinvas-
taisen päätöksen [Puhemies koputtaa] kuin mitä asiantuntijat teille suositivat?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.38 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esitystä maakuntaverostahan ei olla annettu. [Timo Heinonen: Sen me tiesimme!] Tätä kokonaisuutta selvitetään ja valmistellaan valtiovarainministeriössä, ja ennen kuin tällainen esitys on olemassa, emme tietenkään pysty hallituksena arvioimaan sitä, onko se toteuttamiskelpoinen, onko se hyvä ja onko se sellainen, mitä me yhdessä voimme tukea.

Olemme sopineet siitä, että tätä valmistelutyötä tehdään. Samalla olemme myös sopineet, että mikäli tällainen verotus otettaisiin käyttöön, se ei saa nostaa kokonaisveroastetta, [Ben Zyskowiec: Mitenköhän se tehdään?] eli tämä on reunaehto sille, että maakuntaveroto-
tettaisiin käyttöön. Me emme halua nostaa Suomen kokonaisverorasitusta, -veroastetta, ja meidän pitää tehdä veropolitiikkaa oikeudenmukaisella tavalla ja ennen muuta varmistaa se, että pieni- ja keskitulolaisiin kohdistuvia veroja ennemminkin pyritään laskemaan kuin nostamaan, ja varmistaa se, että verotuksen oikeudenmukaisuus toteutuu kaikissa niissä päätöksissä, joita teemme.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

16.39 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Johan tämä on kyl-
lä erikoista touhua, kun hallitus tuntuu jo saman puolueen sisälläkin riitelevän ja antavan ristiriitaisia kommentteja. Todella SDP:n tuoreessa aluevaaliohjelmassa sanotaan näin, että varojen kerääminen palveluiden rahoittamiseksi mahdollisimman lähellä lisäisi alue-
valtuutettujen vastuuta äänestäjille ja loisi kannustimia tehokkaaseen ja säästeliääseen ra-
hankäyttöön ja tällaisen rahoitusmallin toteuttamiseksi toistaiseksi toteuttamiskelpoisin
esillä ollut malli on uuden maakuntaveron luominen. Ja nyt täällä kuullaan, että eihän sitä
ole selvitetty ja ei sellaista mallia välttämättä löydy.

No, valtiovarainministeri Saarikko, teidän täytyy tuntea nämä asiat paremmin, ja kysynkin, näettekö te riskin, että maakuntaveroto johtaisikin siihen, että kokonaisveroaste nousisi
siellä, missä kuntaveroto itse asiassa nytkin on korkein, ikääntyvillä alueilla, joilla veropoh-
jaa on vaikea saada rahoitettua — jos sillä olisi mitään merkittävää osuutta kokonaisrahoi-
tuksessa. Kävisikö näin? Ja mikä teidän mielestänne, valtiovarainministeri Saarikko, olisi

Punkt i protokollet PR 140/2021 rd

paras tapa estää tämä taantuvien alueiden — korkea veropohja jo entisestään — [Puhemies koputtaa] veroasteen nousu?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.40 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Paras tapa lisätä verotuloja ei ole uudet verot vaan työllisyys ja kasvu tässä maassa, [Välihuutoja] kaikkialla eri puolilla Suomea. Kuvailemme riskit maakuntaveroon ovat minusta todellisia, ja juuri sen takia ikään kuin uuden verotustason luominen on asia, joka pitää tutkia ja selvittää perinpohjaisesti. Pidän suoraan sanoen epätodennäköisenä, että sellainen yhtälö, jossa samanaikaisesti kyettäisiin sopimaan alueille siirrettävistä uusista tehtävistä, jotka vahvistaisivat kasvua eli lisäisivät verotuloja, ja olisi verotusmalli, joka ei nostaisi kokonaisveroastetta ja joka vielä käytännössä toteutettaisiin alueilla, jotka juuri nyt saavat uuden, mämmittimäisen 20 miljardin tehtävän sosiaali- ja terveystalvuluista, että tämä kaikki tulisi valmiiksi lähimmän vuoden sisällä. Pidän sitä hiukan epätodennäköisenä, mutta selvitys tehdään perusteellisesti. [Ben Zyskoviczin välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Orpo, olkaa hyvä.

16.41 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En usko, että kukaan tosissaan uskoo, että jos tulee kolmas verottava käsi, kokonaisvero ei siitä kasvaisi. Se on aivan selvä, että yksi käsi, joka hamuaa lisää ihmisten kukkarolle, verottaa lisää.

Nyt se ongelma on tässä se, että tässäkin asiassa hallituksen linjasta ei ota mitään tolkkua: Te olette tehneet päätöksen, kuten pääministeri on kertonut, että maakuntaveron valmistellaan tällä vaalikaudella. Vasemmistoliiton ja vihreiden suunnasta tämä saa voimakkasta tukea. Nyt näyttää siltä, että aluevaalien pelossa pääministeripuolue ainakin näyttää kääntäneen takkinsa, mutta kun meille on kerrottu, että te valmistelette sitä, me haluamme hallituksen yksiselitteisen linjauksen siitä, aiotteko te tuoda tämän maakuntaveron näiden hyvinvointialueiden rahoituspohjaksi vai ette. Kansalaisilla on oikeus tietää tämä, kun he miettivät äänestyspäätöksiään.

Muuten olen sitä mieltä, että jos haluaa estää tämän veron, kannattaa äänestää kokoomusta, [Puhemies koputtaa] vai mitä mieltä te olette? [Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.42 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aluevaltuustoissa ei päätetä maakuntaverosta, eli sikäli äänestyskehotuksissa tuleviin aluevaaleihin on kuitenkin hyvä rehellisyyden nimissä tunnustaa, että näistä asioista ei siellä päätetä. Toki sitten eduskuntavaaleissa voi äänestää niitä puolueita, mitä haluaa, ja tässä salissa nämä esitykset käsitellään.

Hallituspuolueet ovat sopineet, että tätä kokonaisuutta valmistellaan, ja nyt tätä valmistelutyötä tehdään valtiovarainministeriössä ja tätä kokonaisuutta selvitetään. Mikäli sellainen malli olisi luotavissa, joka olisi tarkoituksenmukainen ja toimiva, joka vastaisi näihin reunaehtoihin, joita hallituspuolueet ovat yhdessä asettaneet, niin kyllä me tuomme tämän eduskuntaan, mutta kuten sanottu, valmistelu ja selvitys ovat vasta vaiheessa ja valtiovarainministeriössä tätä työtä hyvin huolellisesti tehdään.

Punkt i protokollet PR 140/2021 rd

Itse kyllä näen tärkeänä sen, että näillä tulevilla valtuustoilla olisi mahdollisuus sekä päättää palveluista että päättää mahdollisimman paljon myös palveluiden järjestämisen rahoituksen sisällöstä. [Puhemies huomauttaa ajasta] Me olemme nähneet, että tässä nykyisessä sairaanhoitopiirimatiikassa juuri tämä on ollut ongelma, [Puhemies: Kiitoksia!] että päätöksenteko ja rahoitus eivät ole samoissa käsissä.

Frågan slutbehandlad.